

Briselē, 9.7.2013
SWD(2013) 264 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

PRIEKŠLIKUMS EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI

**par kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza
Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2011/83/ES
un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK**

{COM(2013) 512 final}
{SWD(2013) 263 final}
{SWD(2013) 266 final}

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

PRIEKŠLIKUMS EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI

par kompleksiem ceļojumiem un atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2011/83/ES un atceļ Padomes Direktīvu 90/314/EEK

1. IEVADS

1.1. Politiskais konteksts

Ceļojumu tirgus mūsdienās ieņem nozīmīgu vietu Eiropas ekonomikā.

Galvenais Eiropas Savienības uzdevums ir izveidot tiesisko regulējumu, kas nodrošina pietiekamu patērētāju aizsardzību, lai viņi varētu droši pirkt brīvdienų ceļojumus jebkur Eiropas Savienībā. Tajā pašā laikā ir jānodrošina līdzvērtīgi konkurences apstākļi ceļojumu uzņēmumiem, lai veicinātu konkurenci tirgū.

Pieņemot komplekso ceļojumu direktīvu (KCD) 1990. gadā, tika būtiski veicināta vienotā tirgus attīstība nozīmīgā ceļojumu tirgus daļā un Eiropas ceļotājiem tika piešķirtas nozīmīgas tiesības.. Tomēr, ņemot vērā interneta attīstību un popularitāti, ko guvuši jauni veidi, kā patērētāji iegādājas brīvdienų ceļojumus, direktīvas piemērošana visiem šiem jaunajiem ceļojumu produktiem ir kļuvusi neskaidra.

Gan nozares pārstāvji, gan patērētāju organizācijas ir vairākkārt lūgušas modernizēt KCD. KCD pārskatīšana ir konkrēti paredzēta arī Eiropas Patērētāju tiesību aizsardzības programmā un ir pieminēta II Vienotā tirgus akta II pielikumā.

1.2. Definīcijas

- **Neatkarīgs ceļojuma pakalpojums** — ceļojuma pakalpojums, piemēram, lidojums, izmitināšana vai automobiļa noma, kas iegādāts kā autonomš produkts, t.i., iegādāts atsevišķi un nav piedāvāts kopā ar citiem tūrisma pakalpojumiem, pat ja ceļotājs izmanto vairākus ceļojumu pakalpojumus tam pašam ceļojumam vai tām pašām brīvdienām.
- **Iepriekš sagatavots komplekss pakalpojums** — ceļojumu pakalpojumu apvienojums, ko organizators sagatavojis iepriekš un kas sastāv no vismaz diviem šādiem pakalpojumiem: 1) pasažieru pārvadājumi, 2) izmitināšana un 3) citi tūrisma pakalpojumi, kas nav palīgpakalpojumi attiecībā uz transportu vai izmitināšanu un aizņem proporcionāli ievērojamu daļu kompleksajā pakalpojumā (piemēram, automobiļa noma).
- **Kombinēti ceļojuma pakalpojumi**¹ – ceļojumu pakalpojumu apvienojums, ja vismaz divus no iepriekš minētajiem pakalpojumiem, piemēram, lidmašīnas biļetes, viesnīcu pakalpojumus vai automobiļu nomu, iegādājas viena ceļojuma vai vienu brīvdienų nolūkā vai nu no tā paša piegādātāja vai no piegādātājiem, kas izmanto atbalstītas rezervācijas procedūras, un pircējs var apvienot attiecīgos ceļojuma pakalpojumus atbilstoši savām

¹ Nozares uzņēmumi kombinētos ceļojumu pakalpojumus bieži vien sauc par dinamiskajiem kompleksajiem pakalpojumiem. Termins "kombinēti ceļojuma pakalpojumi" tāpēc ir sinonīms terminam "dinamisks komplekssais pakalpojums" un visā dokumentā vienā un tajā pašā nozīmē tiks lietoti abi termini, jo īpaši atsaucoties uz Pētījuma par kaitējumu patērētājiem dinamisko kompleksu jomā rezultātiem.

vajadzībām (pēc izvēles). Kombinēti ceļojumu pakalpojumi atšķirībā no iepriekš sagatavotiem kompleksiem pakalpojumiem ir dinamiski pēc būtības un tos var iedalīt divās galvenajās apakškategoriās:

- **“viena tirgotāja” kompleksie pakalpojumi:** patērētāji var pielāgot ceļojuma vai brīvdienu saturu savām vajadzībām vienā tīmekļa vietnē vai pie vienā *high street* ceļojumu aģenta, un visā rezervācijas procesā tie var brīvi izvēlēties atsevišķas ceļojuma sastāvdaļas. Šos ceļojuma pakalpojumus apvieno viens tirgotājs (tostarp pēc ceļotāja pieprasījuma), un tos piedāvā vai pārdod veidā, kas ir raksturīgs kompleksajiem pakalpojumiem, piemēram:
  - tos piedāvā vai pārdod par vienu kopīgu cenu, vai par tiem iekasē vienu kopīgu cenu,
  - pārdod viena rezervācijas procesa ietvaros,
  - uz tiem attiecas viens līgums, vai
  - tos reklamē vai pārdod, izmantojot vārdu savienojumu “kompleksais pakalpojums” vai līdzīgu vārdu savienojumu,
- **vairāku tirgotāju ceļojumu pakalpojumi:**
  - “vairāku tirgotāju” kompleksie pakalpojumi – atšķirība starp “vairāku tirgotāju komplekso pakalpojumu” un “viena tirgotāja komplekso pakalpojumu” ir tāda, ka “vairāku tirgotāju” komplekso pakalpojumu izveido vairāki tirgotāji/un pakalpojumam piemīt **vismaz viena no kompleksajam pakalpojumam raksturīgajām pazīmēm**, kas norādītas iepriekš pie “viena tirgotāja kompleksajiem pakalpojumiem”, tostarp ceļotāja vārds vai dati, kas vajadzīgi, lai pabeigtu rezervāciju, tiek nosūtīti starp tirgotājiem vēlākais tad, kad ir apstiprināta pirmā pakalpojuma rezervācija;
  - vairāku tirgotāju atbalstītie ceļojumu pakalpojumi ir ceļojumu pakalpojumu apvienojumi, kad viens tirgotājs mērķtiecīgi veicina ceļojuma pakalpojumu iegādi no cita tirgotāja tirdzniecības vietas viena apmeklējuma laikā vai ar saistītu tiešsaistes rezervācijas procesu palīdzību. Šādos gadījumos patērētājs noslēdz atsevišķus līgumus ar attiecīgajiem pakalpojumu sniedzējiem, un nav novērojama neviena no kompleksajam pakalpojumam raksturīgajām pazīmēm (sk. iepriekš).

1.3. Apspriešana un speciālās zināšanas

Komisija veica divas sabiedriskās apspriešanas (2008. un 2009. gadā) un organizēja vairākus ieinteresēto personu darbseminārus (2009., 2010. un 2012. gadā). DG JUST sadarbojās arī ar attiecīgajiem dienestiem Ietekmes novērtējuma vadības grupas ietvaros, kuru pirmo reizi sasauca 2009. gada jūnijā, un tā tikās trīs reizes.

1.4. Komplekso ceļojumu īpašās pazīmes un spēkā esošais tiesiskais regulējums

Lai gan daži horizontālie patērētāju aizsardzības noteikumi attiecas uz arī uz komplekso ceļojumu līgumiem, netiek reglamentēti ar tiem saistītie īpašie aspekti, piemēram, pienākums sniegt informāciju par ceļojuma maršrutu, atbildības definīcija, kad jāsaskaras ar problēmām kompleksā pakalpojuma sniegšanā, un obligātās prasības par aizsardzību maksātnespējas gadījumā. Pasažieru tiesību regulas paredz īpašas tiesības ceļotājiem tikai attiecībā uz pārvadājumu pakalpojumiem, bet ne attiecībā uz dažādu tūrisma pakalpojumu apvienojumiem.

2. PROBLĒMAS IZKLĀSTS

Komplekso ceļojumu direktīva ir labi darbojusies gadu gaitā, radot pati savu tirgu. Tomēr pieaugot tendencei ceļojumus iegādāties tiešsaistē, tās piemērošanas joma ir kļuvusi neskaidra un ir novecojusi. Tā rezultātā uzņēmumiem iekšējā tirgū vairs nav nodrošināti līdzvērtīgi konkurences apstākļi, un tie saskaras ar šķēršļiem, paplašinot savu darbību pāri robežām. Direktīvas novecojusī piemērošanas joma rada ievērojamu kaitējumu patērētājiem, kas bieži vien iegādājas ceļojumus, kuros viņiem nebija nodrošināta aizsardzība, domājot, ka viņi ir aizsargāti. Citi novecojuši un neskaidri pašreizējās direktīvas noteikumi rada liekas izmaksas gan uzņēmumiem, gan patērētājiem.

2.1. Problēmas izklāsta konteksts – izmaiņas ceļojumu tirgū

2011. gadā 73 % ES mājāsaimniecību bija piekļuve internetam. Gandrīz divas trešdaļas ES iedzīvotāju izmanto internetu vismaz reizi nedēļā. Vairāk nekā puse interneta lietotāju ir "regulāri lietotāji", kas izmanto internetu katru dienu vai gandrīz katru dienu. Ceļojumu pakalpojumi ir populārākā pakalpojumu kategorija, ko iegādājas tiešsaistē.

Internets ir mainījis veidu, kā patērētāji organizē savas brīvdienas. Kombinēto ceļojumu pakalpojumu popularitāte pieaug – dati liecina, ka tos ir iegādājušies 23 % ES pilsoņu, bet šie skaitļi ir ievērojami augstāki Īrijā (46 %), Zviedrijā (44 %), Itālijā (36 %) un Slovēnijā (42 %).

2.2. Galvenās problēmas, ar kurām saskaras uzņēmumi

2.2.1. Nevienlīdzīgi konkurences apstākļi

Izmaiņas tirgū ir radījušas situāciju, ka uzņēmumi, uz kuriem attiecas komplekso ceļojumu direktīva, ir pakļauti dažādiem noteikumiem un izmaksām salīdzinājumā ar tiem, uz kuriem KPD neattiecas, vai kas uzskata, ka direktīva uz tiem neattiecas, kaut arī tie konkurē par tiem pašiem klientiem. Vidējās direktīvas ievērošanas izmaksas uzņēmumiem tiek lēstas EUR 10,5 – 12,5 par vienu komplekso pakalpojumu.

2.2.2. Nevajadzīgas/nepamatotas ievērošanas izmaksas

Daži direktīvas noteikumi ir novecojuši vai citādi rada nevajadzīgu slogu uzņēmumiem. Tas jo īpaši attiecas uz novecojušām informācijas prasībām (piemēram, īpašas prasības brošūrām vai pēdējā brīža rezervācijām), organizatoru atbildības ierobežojumu neesamību gadījumos, kad nepārvaramas varas apstākļu dēļ atgriešanos nevar nodrošināt, kā bija plānots, un izmaksu dublēšanos darījumu braucieniem, ko organizē ceļojumu pārvaldības sabiedrības (CPS, ja šie uzņēmumi sniedz līdzīgu aizsardzības līmeni kā komplekso ceļojumu direktīva).

2.2.3. Juridiskās atšķirības dalībvalstīs rada šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai

Pašreizējās direktīvas pamatā ir minimuma saskaņošanas princips, un tas ir novedis pie juridiskām atšķirībām starp dalībvalstīm. Šī sadrumstalotība rada papildu ievērošanas izmaksas uzņēmumiem, kas vēlas veikt pārrobežu tirdzniecību (EUR 2 par vienu komplekso pakalpojumu, kas nozīmē, ka šie uzņēmumi galarezultātā maksā EUR 12,5 – 14,5 par komplekso pakalpojumu), šīs izmaksas izriet no dažādām informācijas prasībām, atšķirīgas aizsardzības noteikumu piemērošanas jomas, atšķirīgām aizsardzības sistēmām maksātnespējas gadījumā apvienojumā ar nepietiekamu to savstarpēju atzišanu un atšķirīgiem valstu noteikumiem par iesaistīto personu atbildību.

2.3. Galvenās problēmas patērētājiem

2.3.1. *Kaitējums patērētājiem, ko cieš kombinēto ceļojumu pakalpojumu izmantotāji*

Pētījumā par kaitējumu patērētājiem tiek lēsts, ka personīgais kaitējums patērētājiem, kas izmanto kombinētos ceļojumu pakalpojumus ES27, sasniedz neto vairāk nekā 1 miljardu eiro (t. i., pēc kompensācijas). Tas ir saistīts ar faktu, ka problēmas saistībā ar kombinētiem ceļojumu pakalpojumiem rodas biežāk, un vidēji tās nodara lielāku kaitējumu nekā problēmas saistībā ar iepriekš sagatavotiem kompleksiem pakalpojumiem. Organizatora vai pakalpojuma sniedzēja maksātnespēja varētu nodarīt īpaši lielu kaitējumu patērētājiem. Patērētājiem bieži vien ir grūti saprast, vai kombinētie ceļojumu pakalpojumi, kurus tie iegādājas ar tirgotāja palīdzību, ir aizsargāti vai nav aizsargāti. 67 % patērētāju, kuri iegādājās kombinētus ceļojumu pakalpojumus, izmantojot starpnieku un saņemot rēķinus no dažādiem uzņēmumiem, kļūdaini domāja, ka saņems kompensāciju, ja kāds no šiem uzņēmumiem bankrotēs. Šīs neskaidrības var radīt ievērojamu kaitējumu, jo īpaši gadījumos, kad patērētāji to, ka viņi nav aizsargāti, saprot tikai tad, kad viņu ceļojumu sabiedrība vairs nepilda savus pienākumus un viņi ir atstāti ārzemēs vai nespēj atgūt savu naudu.

2.3.2. *Kaitējums patērētājiem, kas izriet no neskaidriem un novecojušiem noteikumiem*

Zināmā mērā arī tie, kas iegādājas „aizsargātus” iepriekš sagatavotus kompleksos pakalpojumus cieš kaitējumu. Tas ir saistīts ar faktu, ka daži direktīvas noteikumi ir neskaidri, novecojuši vai neatbilst mūsdienu patērētāju pamatotām cerībām. Jo īpaši tas attiecas uz neskaidriem noteikumiem par atbildību, neskaidrībām attiecībā uz cenām, līguma izbeigšanas tiesību neesamību un sarežģītu piekļuvi tiesai.

2.4. *Status quo* — Pamatscenārijs (PS)

Bez papildus iejaukšanās no publiskā sektora puses konstatētās problēmas saglabātos. Ilgtermiņā tās visdrīzāk palielināsies, ņemot vērā interneta un kombinēto ceļošanas pakalpojumu pieaugošo popularitāti.

2.5. Vai Savienībai ir tiesības rīkoties?

ES rīcības juridiskais pamats ir Līguma 114. pants, kurā noteikts, ka „Eiropas Parlaments un Padome [...] paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.” Turklāt 114. panta 3. punktā precizēts, ka "priekšlikumos, kas attiecas uz veselības aizsardzību, drošību, vides aizsardzību un patērētāju tiesību aizsardzību, Komisija par galveno uzskata augstu aizsardzības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot visiem atklājumiem, kas pamatojas uz zinātnes faktiem."

Mērķi uzlabot patērētāju aizsardzību, vienlaikus likvidējot juridisko sadrumstalotību un konkurences izkropļojumus iekšējā tirgū, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs.

3. POLITIKAS MĒRĶI

Vispārīgie mērķi ir sekmēt iekšējā tirgus darbību komplekso ceļojumu nozarē un sasniegt augsta līmeņa patērētāju aizsardzību šajā nozarē.

4. POLITISKIE RISINĀJUMI

4.1. Iespējamie politiskie risinājumi

- 1. risinājums — *Status quo* saglabāšana — pamatscenārijs (PR1)
- 2. risinājums — Pamatnostādnes (PR2)

- **3. risinājums — Komplekso ceļojumu marķējums (A apakšvariants) un/vai prasība tirgotājiem, kuri pārdod atbalstītus ceļojumu pakalpojumus, norādīt, ka attiecīgie pakalpojumi nav kompleksais pakalpojums — tā sauktā “Šis nav kompleksais pakalpojums” atruna (B apakšvariants) (PR3)**
- **4. risinājums — Direktīvas atcelšana un pašregulācija (PR4)**
- **5. risinājums — Direktīvas modernizācija un “viena tirgotāja” komplekso pakalpojumu ietveršana (PR5)**

PR5 paredz pārskatīt pašreizējo KCD, precizējot tās piemērošanas jomu, proti, nepārprotami iekļaujot tajā “viena tirgotāja” kompleksos ceļojumu pakalpojumus un atjauninot un uzlabojot vairākus noteikumus.

- **6. risinājums — Pakāpeniska pieeja — Direktīvas modernizācija, “viena tirgotāja” un “vairāku tirgotāju” komplekso pakalpojumu ietveršana, vienlaikus piemērojot atvieglotu režīmu “vairāku tirgotāju” atbalstītiem ceļojuma pakalpojumiem (PR6)**

Šis risinājums ietver PR5 (visus ierosinātos politikas pasākumus), ko papildina KCD piemērošanas jomas pakāpeniska paplašināšana:

- “vairāku tirgotāju” kompleksie pakalpojumi, t.i., visi „jaunie kompleksie pakalpojumi” būtu pakļauti vienam un tam pašam režīmam, kāds tiek piemērots iepriekš sagatavotiem kompleksiem pakalpojumiem (ieskaitot pilnu atbildību par kompleksā pakalpojuma sniegšanu un pienākumu nodrošināt aizsardzību maksātnespējas gadījumā),

- “vairāku tirgotāju” atbalstīti ceļojumu pakalpojumi būtu pakļauti atvieglinātam režīmam, ietverot tikai aizsardzību maksātnespējas gadījumā un pienākumu skaidri un nepārprotami norādīt, ka katrs pakalpojuma sniedzējs būs atsevišķi atbildīgs par savu pakalpojumu sniegšanu (politiskais risinājums 3B),

- **7. risinājums — Direktīvas modernizācija, ietverot gan “viena tirgotāja” kompleksos pakalpojumus, gan visus “vairāku tirgotāju” ceļojumu pakalpojumus (PR7)**

Šis risinājums ietver PR5 un PR6, vienlaikus attiecinot visas KCD prasības uz visiem “vairāku tirgotāju” atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem. Tas nozīmē, ka visi pienākumi un visas prasības par atbildību būtu piemērojamas arī visiem “vairāku tirgotāju” atbalstītiem ceļojumu pakalpojumiem.

- **8. risinājums — “Ceļojumu direktīva” (PR8)**

Šis risinājums ietver PR7, ko papildina direktīvas piemērošanas jomas paplašināšana, attiecinot to arī uz visiem neatkarīgiem ceļojuma pakalpojumiem. Šis risinājums nozīmētu, ka visiem ceļojumu pakalpojumiem tiek piemēroti tie paši noteikumi neatkarīgi no tā, vai produktu piedāvā/pērk kā kompleksā pakalpojuma sastāvdaļu vai atsevišķi kā neatkarīgu produktu.

4.2. Noraidītie politiskie risinājumi

Ir ierosināts atteikties no PR8, jo lielāko daļu visizplatītāko patērētāju problēmu, kas rodas saistībā ar neatkarīgiem ceļojuma pakalpojumiem, var atrisināt esošā horizontālā tiesiskā regulējuma ietvaros ar noteikumu, ka valsts līmenī pastāv attiecīgi izpildes mehānismi.

5. IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

5.1. PR2 novērtējums — Pamatnostādnes

Šis risinājums paredz saglabāt KCD tās pašreizējā veidā un sagatavot pamatnostādnes. Tas varētu zināmā mērā uzlabot regulējuma skaidrību uzņēmumiem un patērētājiem. Salīdzinājumā ar pamatscenāriju, šis risinājums var radīt kaitējuma patērētājiem pavisam nelielu samazinājumu, pateicoties labākai KCD īstenošanai no uzņēmumu puses un stingrākai izpildei no dalībvalstu puses. Tomēr, tā kā pamatnostādnes pēc definīcijas nav juridiski saistošas, šīs priekšrocības ir neskaidras.

5.2. PR3 novērtējums — Komplekso ceļojumu marķējums (PR3 A) un/vai “Šis nav kompleksais pakalpojums” atruna (PR3 B), papildu risinājums pie citiem politiskajiem risinājumiem

Tā kā patērētāji arvien vairāk sāktu atpazīt, ka visā ES tiek izmantots viens un tas pats marķējums, ar PR3 A palīdzību varētu panākt godīgāku konkurenci starp dažādiem tirgus dalībniekiem un tādējādi varētu stiprināt iekšējā tirgus darbību. Marķējums varētu mazināt kaitējumu patērētājiem, jo patērētāji varētu pieņemt apzinātus lēmumus. Atruna (PR3 B) varētu būt efektīvāka nekā komplekso ceļojumu marķējums, jo negatīva informācija brīdinātu patērētājus, kas citādi varētu iegādāties neaizsargātus ceļojuma pakalpojumus, domājot, ka tie ir aizsargāti. Atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem saskaņā ar šo risinājumu ir tikai vienreizēji izdevumi vidēji EUR 500 apmērā vienam uzņēmumam.

5.3. PR4 novērtējums – Direktīvas atcelšana

Direktīvas atcelšana varētu mazināt atbilstības nodrošināšanas un administratīvās izmaksas uzņēmumiem par EUR 10,5 – EUR 12,5 vienam kompleksajam pakalpojumam, kas teorētiski varētu pazemināt cenas patērētājiem. Tomēr šie ieguvumi ir atkarīgi no dalībvalstu vēlmes atcelt to valsts tiesību aktus. Tomēr vairums dalībvalstu varētu saglabāt patērētāju aizsardzību komplekso pakalpojumu jomā. Tāpēc šis PR var arī radīt lielāku iekšējā tirgus sadrumstalotību.

5.4. PR5 novērtējums – Direktīvas modernizācija un “viena tirgotāja” komplekso pakalpojumu ietveršana

PR5 veicinātu labāku iekšējā tirgus darbību komplekso ceļojumu pakalpojumu nozarē, novēršot tiesisko sadrumstalotību un nodrošinot vienādus konkurences noteikumus uzņēmējiem. Dažas nepamatotas atbilstības izmaksas, piemēram, tās, kas saistītas ar noteikumiem par brošūrām, tiks svītrotas. Tomēr atbilstības izmaksu pieaugums būtu vērojams jaunajiem „viena tirgotāja” kompleksajiem pakalpojumiem, kas ietverti KCD piemērošanas jomā. Pieņemot, ka 50 % no viena tirgotāja kompleksajiem pakalpojumiem jau ietilpst pašreizējās KCD piemērošanas jomā, papildu atbilstības nodrošināšanas izmaksas būtu EUR 335 – EUR 424 miljoni (rēķinot EUR 7,5 kā zemākās un EUR 9,5 kā augstākās lēstās atbilstības nodrošināšanas izmaksas par vienu komplekso pakalpojumu). Šie atbilstības nodrošināšanas papildu izdevumi nozarei tiks kompensēti (vismaz daļēji):

- samazinot administratīvās izmaksas (EUR 395 miljoni);
- ietaupot izmaksas, kas izriet no ceļojumu pārvaldības uzņēmumu rīkoto darījumu braucienu izslēgšanas no direktīvas piemērošanas jomas – no EUR 60 līdz EUR 76 miljoni (rēķinot EUR 7,5 kā zemākās un EUR 9,5 kā augstākās lēstās atbilstības nodrošināšanas izmaksas par vienu komplekso pakalpojumu);
- savstarpēji atzīstot aizsardzību maksātnespējas gadījumā;

- ieviešot ierobežojumus (dienās) attiecībā uz alternatīvu risinājumu nodrošināšanu ilgstošu nepārvaramas varas apstākļu gadījumā.

Ņemot vērā, ka direktīvas piemērošanas jomā būtu ietverti vairāk "viena tirgotāja" komplekso pakalpojumu (šis risinājums aptvertu apmēram 40 % no brīvdienu ceļojumiem) un tiktu precizēti atsevišķi noteikumi, patērētājiem nodarītais kaitējums samazinātos par EUR 348 miljoniem, ja 50 % no viena tirgotāja kompleksajiem ceļojuma pakalpojumiem no jauna tiek iekļauti direktīvas piemērošanas jomā.

5.5. PR6 novērtējums – Pakāpeniska pieeja — Direktīvas modernizācija, "viena tirgotāja" un "vairāku tirgotāju" komplekso pakalpojumu ietveršana, vienlaikus piemērojot atvieglotu režīmu "vairāku tirgotāju" atbalstītiem ceļojuma pakalpojumiem

Salīdzinājumā ar PR5 šis risinājums vēl vairāk sekmētu iekšējā tirgus labāku darbību komplekso ceļojumu pakalpojumu nozarē, novēršot tiesisko sadrumstalotību un nodrošinot vienādus konkurences noteikumus uzņēmējiem. Kopējās atbilstības nodrošināšanas izmaksas tiek lēstas apmēram EUR 528 – EUR 654 miljoni gadā (rēķinot EUR 7,5 kā zemākās un EUR 9,5 kā augstākās lēstās atbilstības nodrošināšanas izmaksas par vienu komplekso pakalpojumu).

Uz "vairāku tirgotāju" atbalstītiem ceļojuma pakalpojumiem attiecinot tikai prasību paziņot, ka tie neveido komplekso pakalpojumu, un pienākumu iegādāties aizsardzību maksātnespējas gadījumā palielinātu pārrēķināšanu patērētājiem un nodrošinātu godīgu konkurenci, vienlaikus izvairoties no nevajadzīgām izmaksām, kas saistītas ar visiem pienākumiem attiecībā uz kompleksajiem pakalpojumiem.

Šis atvieglinātais režīms būtu īpaši izdevīgs MVU, kas pašlaik pārdod "vairāku tirgotāju" un "viena tirgotāja" kompleksos pakalpojumus, jo tiem varētu būt grūtības uzņemties atbildību par visu dažādo tirgotāju nodrošināto pakalpojumu sniegšanu. Šie uzņēmumi varētu pielāgot savu uzņēmējdarbību tā, lai saskartos tikai ar dažām KCD prasībām (aizsardzība maksātnespējas gadījumā un pienākums norādīt "Šis nav komplekssais pakalpojums" atrunu). Nav iespējams precīzi aprēķināt, cik daudzi uzņēmumi tā rīkotos. Tomēr, pieņemot, ka 25 % "viena tirgotāja" un 50 % "vairāku tirgotāju" komplekso pakalpojumu nākotnē tiks pārdoti kā atbalstīti ceļojuma pakalpojumi, PR6 kopējās papildu ikgadējās atbilstības nodrošināšanas izmaksas varētu lēst apmēram EUR 386 – EUR 444 miljoni gadā (rēķinot EUR 7,5 kā zemākās un EUR 9,5 kā augstākās lēstās atbilstības nodrošināšanas izmaksas par vienu komplekso pakalpojumu).

Attiecībā uz patērētājiem – ņemot vērā, ka KCD piemērošanas jomā ietilptu vairāk komplekso pakalpojumu –, varētu pamatoti lēst, ka patērētājiem katru gadu nodarītais kaitējums samazinātos par EUR 508 miljoniem. Tomēr, izmantojot tos pašus pieņēmumus kā iepriekš – proti, ka daži tirgotāji varētu pielāgot savus uzņēmējdarbības modeļus un vairs nepārdot kompleksos pakalpojumus, kopējais patērētājiem nodarītā kaitējuma samazinājums varētu būt aptuveni EUR 430 miljoni. Turklāt atruna "Šis nav komplekssais pakalpojums" ļautu patērētājiem veikt apzinātu izvēli.

5.6. PR7 novērtējums – Direktīvas modernizācija, ietverot gan "viena tirgotāja" kompleksos pakalpojumus, gan visus "vairāku tirgotāju" ceļojumu pakalpojumus

Līdzīgi PR6 šis risinājums veicinātu labāku iekšējā tirgus darbību komplekso ceļojumu pakalpojumu nozarē. Tomēr, attiecinot piemērošanas jomu uz visiem "vairāku tirgotāju" ceļojumu pakalpojumiem un piemērojot tiem visus KCD paredzētos pienākumus, šis risinājums radītu nesamērīgas un negodīgas izmaksas uzņēmumiem, kas darbojas tikai kā

starpnieki, jo tie var nespēt nodrošināt visu kombinētajā ceļojuma pakalpojumā iekļauto pakalpojumu sniegšanu. Kopējās atbilstības nodrošināšanas izmaksas tiek lēstas apmēram EUR 610 – EUR 773 miljoni gadā (rēķinot EUR 7,5 kā zemākās un EUR 9,5 kā augstākās lēstās atbilstības nodrošināšanas izmaksas par vienu komplekso pakalpojumu). Šis risinājums vēl vairāk palielinātu KCD aizsargāto patērētāju skaitu un patērētājiem nodarītais kaitējums gadā samazinās par EUR 593 miljoniem.

6. RISINĀJUMU SALĪDZINĀJUMS

6. risinājumam “Pakāpeniska pieeja”, ietverot 3B apakšvariantu, ir vairākas priekšrocības salīdzinājumā ar pārējiem risinājumiem. Tas atbilst noteiktajiem politikas mērķiem, jo tas varētu izlīdzināt konkurences apstākļus, vienlaikus izraisot saprātīgas atbilstības nodrošināšanas izmaksas jaunajiem dalībniekiem, kas turpmāk ietilptu direktīvas pārskatītajā piemērošanas jomā. Šī iespēja paredz arī atvieglotu režīmu, kas būtu īpaši izdevīgs MVU un mikrouzņēmumiem, kuriem varētu būt īpaši grūti uzņemties atbildību par kombinētajā ceļojumu pakalpojumā iekļauto dažādo pakalpojumu sniegšanu. Attiecībā uz patērētājiem PR6 ievērojami samazinātu patērētājiem nodarīto kaitējumu, paplašinot piemērošanas jomu, pakalpojumu sniedzēja maksātnespējas gadījumā nodrošinot aizsardzību visu veidu kombinētajiem ceļojumu pakalpojumiem, precizējot atsevišķus novecojušus un neskaidrus pašreizējās direktīvas noteikumus un nodrošinot labāku patērētājiem sniegtās informācijas pārredzamību. Tas nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp uzņēmēju un patērētāju interesēm, pievēršoties tikai tiem gadījumiem, kad pastāv konkrētas pazīmes, kas norāda patērētājam, ka viņš/viņa iegādājas komplekso pakalpojumu, tajā pašā laikā situācijām, kad saikne starp piedāvātajiem pakalpojumiem ir mazāk saskatāma, piemērojot „vieglāku režīmu” ar dažām KCD prasībām (aizsardzība maksātnespējas gadījumā un informēšanas pienākums).

7. UZRAUDZĪBA UN IZVĒRTĒŠANA

Uzraudzības un izvērtēšanas process būtu jākoncentrē uz mērķiem, kas noteikti problēmas definīcijā. Ziņojums par direktīvas piemērošanu būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ne vēlāk kā piecus gadus pēc transponēšanas termiņa beigām.